

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 21.09.2018
Vår ref.: 201100702-67
Arkiv: 312 / 139.E4D
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tord Solvang
22959248/toso@nve.no

Oversendelse av innsigelse og tre klager på NVEs vedtak om konsesjon til Steinåa kraftverk av 21.6.2018

NVEs vedtak av 21.6.2018 om tillatelse til Steinåa kraftverk er påklaget av Vestre Namdal reinbeitedistrikt (Meidalsgruppen og Tovengruppen) og Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag. I tillegg har Sametinget fremmet innsigelse til søknaden i høringsperioden. Sametinget har blitt orientert om adgangen til å trekke innsigelsen, men vi har fått bekreftet at dette ikke blir gjort. NVE har forberedt klagen og innsigelsen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen eller innsigelsen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 21.6.2018. Saken oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Mona og Kjell Asgeir Trones søkte den 14.4.2016 om tillatelse til å bygge Steinåa kraftverk i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag. Søknaden ble sendt på offentlig høring våren 2016 sammen med åtte andre småkraftsøknader i Namsskogan. Det ble avholdt folkemøte på kommunehuset i Namsskogan den 7.6.2016 i forbindelse med høringen. NVE var på befaring i området den 12.–15.9.2016 sammen med representanter for søkerne, kommunen, Fylkesmannen, fylkeskommunen, Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag, Sametinget og begge siidaene i reinbeitedistriktet. Etter befaring ble det utarbeidet en reindriftsrapport for Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Denne ble sendt på begrenset høring til reindriftsfaglige høringsparter den 17.2.2017. Sametinget ble konsultert både før og etter reindriftsrapporten, den 14.–15.11.2016 og 23.8.2017.

NVE behandlet vannkraftsøknaden samtidig med en søknad fra NTE Nett AS om bygging av ny 132 kV-kraftledning fra Tunnsjødal til Kjelmlyrlonet, hvis formål var å sørge for tilknytning av flere kraftverk i Namsskogan. NVE avslo søknaden om ledningen i vedtak 13.11.2017, siden det ble vurdert til samlet sett å være samfunnsøkonomisk ulønnsomt å bygge ledningen og kraftverkene. NVE avslo samtidig søknaden om å bygge Steinåa kraftverk, men vurderte at de ikke-prissatte virkningene av kraftverket likevel var akseptable.

Vedtaket om avslag til kraftverket ble påklaget av søker i brev til NVE den 29.11.2017 med utfyllende kommentarer i brev den 15.2.2018. Som vedlegg til klagen lå et notat fra NTE Nett AS hvor det er gjort

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

en ny vurdering av kapasiteten i 22 kV-nettet etter at 132 kV-ledningen ble avslått. NTE konkluderte med at det er mulig å gjøre oppgraderinger i distribusjonsnettet for å øke kapasiteten. Med de skisserte oppgraderingene vil det være plass til noe mer produksjon i 22 kV-nettet. Eventuelle oppgraderinger av nettet vil belastes kraftverkene gjennom anleggsbidrag.

NVE har vært i kontakt med NTE Nett AS i forbindelse med klagebehandlingen. En oppgradering av distribusjonsnettet for å gi kapasitet til Litlflåttådalselva (4,9 MW) og Steinåa (2,5 MW) samt konsesjonsgitte Seterfossen (3,4 MW) vil utløse et anleggsbidrag i størrelsesordenen 8–9 MNOK. Til sammenlikning var den opprinnelige nettløsningen (132 kV-linje, transformatorstasjon og bryterfelt) kostnadsberegnet av NTE til om lag 73 MNOK.

Ettersom grunnlaget for å avslå søknaden om Steinåa kraftverket var knyttet til den opprinnelige nettløsningen, omgjorde NVE det opprinnelige vedtaket og ga konsesjon til Steinåa kraftverk i vedtak av 21.6.2018. Omgjøringsvedtaket er hjemlet i forvaltningsloven § 33 og vannressursloven § 8.

Innsigelsen

NVE mottok brev fra Sametinget datert 26.8.2016 der det ble fremmet innsigelse til fire småkraftsøknader i Namsskogan kommune. Innsigelsen til Steinåa kraftverk ble begrunnet med at tiltaket kan få vesentlige negative konsekvenser for samisk kultur og næring (reindrift). NVE gjennomførte konsultasjon med Sametinget 14.–15.11.2016 og 23.8.2017. Innsigelsen til Steinåa kraftverk ble opprettholdt etter konsultasjonene.

NVEs vurdering av innsigelsen

NVE kan ikke se at Sametingets opprettholdelse av innsigelsen har bragt frem nye momenter i saken, eller gir grunn til å endre vårt vedtak. Innsigelsen er drøftet i vårt vedtak av 13.11.2017, og vi viser til dette med begrunnelse i tilhørende KSK-notat 74/2017.

Klagene

Vestre Namdal reinbeitedistrikt (Meidalsgruppen) klager på NVEs vedtak og mener det ikke bør gis konsesjon til Steinåa kraftverk. I brevet av 10.7.2018 står det følgende:

«Meatelen Sitje vil med dette påklage og anke avgjørelsen om gitt tillatelse fra NVE til utbygging av småkraftverk i Steinåa og Litlflåttådalselva i Namsskogan kommune, Trøndelag fylke. Det er fortsatt svært sterke argumenter for å avslå konsesjon – slik det ble gjort i den første konsesjonsbehandlingen. Reindriften mener vedtakene som nå er gjort for tillatelse til bygging er gitt på feilaktig grunnlag. Det er tydeligvis ikke medtatt de naturmessige skadevirkninger og direkte og følgeskader for reindriften om NVE fastholder vedtaket om konsesjon og bygging av Steinåa og Litlflåttådalselva.

Heller er ikke de økonomiske merkostnader for reindriften samt senere skadeserstatninger medtatt i prosjektene og rammekostnader. Samt påpekte avbøtende tiltak rettet mot reindriften. Meatelen Sitje kan derfor kun konstatere at NVEs omgjøring av vedtak etter klage fra utbygger er kun tatt fra et utbyggingsteknisk økonomisk perspektiv – og medregnet skadevirkningene for natur og reindrift vil begge kraftprosjektene være «samfunnsmessig» ulønnsomme.

Meatelen Sitje vil hevde at det opprinnelige vedtaket fra NVE av 29.11.2017 vil være dekkende og bør fastsettes på nytt og tillatelsen til utbygging av Steinåa og Litlflåttådalselva trekkes tilbake. Vi siterer NVE's beslutning i saken fra 2017:

NVE gir videre ikke konsesjon til bygging av Steinåa og Litlflåttådalselva kraftverk grunnet høye totale investeringskostnader for kraftverkene og nettanleggene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Siden det i denne utbyggingen av småkraftverk er tillagt svært stor vekt på samfunnsmessig lønnsomhet og gevinst – så vil Meatelen Sitje gjerne påpeke at i denne avveiingen er reindriften som betydelig lokal næringsaktør uteglemt. Reindriften er den eldste næringsaktør i disse områder. Det er også en drift og næring som er tilpasset natur og klima gjennom generasjoner. Samspillet mellom de naturgitte ressurser og den sørsamiske reindrift er bærekraftig og en grunnpilar for flere lokalsamfunn i Trøndelag. Reindriften i våre områder er en viktig kulturbærer for den sørsamiske kulturen.

Den planlagte utbygging vil slå en kile inn i reindriften driftsmønster og endringene vil i beste fall kun gi store driftsmessige utfordringer – men kan gi varige tap og ramme reindriften totaløkonomi. Den planlagte utbygging av de to aktuelle småkraftverkene bekymrer oss derfor sterkt.

Likevel vil Meatelen Sitje gjerne bemerke at nevnte samlede plan med fire småkraftverk i en samlet behandling er en fornuftig og betryggende måte å få oversikt over den reelle samfunnsmessige nytten av tiltakene – samt påvise de samlede skadevirkninger. Det var derfor ikke overraskende at i første konsesjonsbehandling ble alle utbyggingsforslagene avvist.

Skadevirkningene er for store, og den samfunnsmessige gevinst for liten. At to avslag nå er anket og tillatelse likevel gitt av NVE er overraskende sett i lys av en samlet negativ respons fra Fylkesmannen, Sametinget, Naturvernforbundet, Reindriften og KU- utredningen fra Norconsult for den samlede plan for småkraftverkutbygging i Namsskogan kommune.

Vedtaket om tillatelse til utbygging av Steinåa og Litlflåttådalselva bør vurderes på nytt av NVE hvor helhetsvurderinger gjøres med skadevirkninger for natur og reindrift tas med som betydelig bakteppe.

For reindriften i området vil vi gjerne påpeke at begge de aktuelle utbygginger vil få store konsekvenser for reindriften i Åarjel Njaarke (Vestre Namdal) reinbeitedistrikt. Vi vil påpeke følgende:

(...)

Steinåa er det nordligste prosjektet i Flåttadalen/ Nessandalen og er et særdeles viktig område og stor verdi for hele Åarjel Njaarke reinbeitedistrikt. Østsiden av Steinåa er kalvingsområde i april- mai, hvor vannføringen i Steinåa har en sperreeffekt slik at reinen holder seg innenfor kalvings området.

En utbygging her vil fjerne barriereeffekten og medføre betydelig merarbeid for reindriftsutøverne med at reinen trekker ut av området, samt at sammenblanding av flokker lettere vil skje når vannføringen i Steinåa endres.

I mai- juni brukes området som sommerbeite frem til oktober- november. En veibygging inn i området som følge av kraftutbygging vil medføre økt ferdsel og jakt.

I anleggsfasen vil utbyggingen ha stor negativ effekt for reindriften, og i driftsfasen noe mindre effekt om flere skisserte avbøtende tiltak gjennomføres. Flere er derimot ikke medtatt og innregnet i prosjektbudsjetter for utbygging av småkraftverket i Steinåa.

Generelt til begge utbygginger

Vi har merket oss at utbyggerne mener nedgraving av rør og kabler medfører små eller ingen belastning på flora og det naturlige reinbeitet. Dette er misforstått og det finnes mange eksempler på det. For når det naturgutte jordsmonn endres av utbygging og reguleringer vil det gi plass til nye vekster og vekstvilkår. Nedgravde kabler og rør i lukket grøft kan skape drenering med uttørring av området på sommerstid og på vår og høst føre flomvann i nye leier. Over tid vil en slik utbygging gi store og varige endringer lokalt.

De mangeårige åpne traseer i skogen som vil følge utbygging både av anleggsveier og rør- og kabelgater vil åpne for nytt trekkmonster for reinen, og kan øke belastningen av rovdyrskader. Erfaringsmessig tar det svært lang tid etter utbygging før skogen når sin opprinnelige sammensetning med en naturgitt blanding av ung- og gammel skog. I mellomtiden har dette medført et nytt og endret trekk- og beitemønster hos reinen. Utbyggingene vil også ligge nær jernbanen, og endret trekkmonster kan medføre økt trekk mot jernbanen med påfølgende skade og tap av dyr. Utbygging med ny aktivitet, endret natur og trekkveier vil føre til mer sammenblanding av reinflokkene, og betydelig merarbeid for reineierne.

Vannspeil, endret vannføring i vassdragene kan gi store lokale klimaendringer som vil påvirke sterkt både flora og fauna. Særlig vil dette skje i trange og lukkede elvedaler med høyere luftfuktighet og tåkedannelser på vår og høst. Over tid vil det medføre endringer i skog- og plantevekst. Særlig vil gammel og opprinnelig skog blir rammet med lavvekster som er overmåte viktig beite for reinen. Naturligvis vil dette også medføre annet beitemønster for reinen, og betydelig merarbeid for å holde flokken samlet.

Den samlede belastning

Reindriften er en arealkrevende virksomhet som oftest foregår i uberørte fjell- og viddeområder som er lite produktive for annen virksomhet. Reindriften i våre områder følger gammel sørsamisk bruksmåte slik den har vært drevet i uminnelig tid. Vi opplever derfor nå et betydelig press på arealene i vårt distrikt, med ulike reguleringer og planer som direkte rammer vår drift. Det være seg vår, sommer, høst og vinterbeite, kalvingsland og trekkveier.

Samspeillet mellom reindriften og andre primærnæringer har pågått gjennom generasjoner og skapt få brukskonflikter. Det er alle de nye virksomhet som vekker vår dype bekymring. Vårt beiteland danner grunnlaget for driften og slik vi har overtatt det fra generasjoner før oss – men nå vil langt flere ta i bruk våre områder. Det er hyttebygging, turisme, jakt & fiske, nye veiløsninger, samt fysiske utbygginger som både vann- og vindkraft. Hvert tiltak og utbygging i seg selv er ofte ikke sterkt skadelig, men det er den samlede belastning i vårt distrikt som får betydning og er allerede svært høy.

Reinbeitedistriktets beiteland er vårt næringsmessige driftsgrunnlag, og gjennom de siste tiår har vi måtte avgi stadig nye områder til annen virksomhet og bruk. Reindriften er også en lokal aktør så mange av de tiltak som vi har avgitt beiteland til har vært lokalt- og samfunnsmessig nyttig og nødvendig. Derimot de to beskrevne småkraftprosjektene her som er gitt tillatelse til utbygging – Steinåa og Litlflåttedalselva mener vi faller utenfor. De er direkte samfunnsmessig ulønnsomme, og vil kun bli en belastning både for utbygger, reindriften og ramme grovt noe av den siste uberørte villmark i Trøndelag. Vedtaket om tillatelse gitt av NVE er tatt på sviktende grunnlag som vi har påpekt.

Meatelen Sitje mener derfor NVE må omgjøre vedtaket om tillatelse til utbygging av småkraftverk i Steinåa og Litlflåttedalselva. Vi anker derfor avgjørelsen og ber om ny behandling.»

Vestre Namdal reinbeitedistrikt (Tovengruppen) klager på NVEs vedtak og mener det ikke bør gis konsesjon til Steinåa kraftverk. I brevet av 12.8.2018 står det følgende:

«Norconsult foretok en konsekvensutredning for reindriften i Vestre Namdal Reinbeitedistrikt på oppdrag fra utbyggerne. Denne omfattet Litlflåttådalselva, Flåttådalselva, Bjørelva og Steinåa. I Norconsults konsekvensanalyse under p.k.t. 4 side 28 sumvirkninger vil vi bemerke at Vestre Namdal Reinbeitedistrikt v / Tovengruppen er sterkt berørt av Åbjørautbyggingen jfr. rettsbok for Namdal Herredsrett (Åbjøraskjønnnet) sak 22/1976 B avsagt 21.06.1979.

NVE gjorde et vedtak datert den 13.11.17, der de av slo 4 småkraftverk og kraftlinjer til disse. Deretter omgjør de dette vedtaket etter klage og gir søkerne tillatelse til bygging av to kraftverk den 21.06.18. Dette uten at konsekvensutredningen er vektlagt. Vi minner også om statens ansvar for ivaretagelse av den samiske reindrift. Under disse omstendigheter fremmer vi denne klage og ber om konsultasjon med OED.

Steinåa

I Norconsult sin utredning av konsekvenser for reindriften i Vestre Namdal Reinbeitedistrikt side 18, nest siste avsnitt, fremgår det at «Tiltaksområdet for Steinåa kraftverk vurderes å inneha stor verdi for reindriften i området». Siste avsnitt samme side begrunner en del av dette. Videre vil vi fremheve det utredningen sier om anleggsfasen og driftsfasen, samt avbøtende tiltak på side 21. Videre i rapporten viser vi til p.k.t 2.4 Plan og influensområde side 8, der influensområdet er beskrevet.

(...)

Vi vil også vise til OEDs vedtak i sak Kalvatnan vindkraftverk i Bindal og Namsskogan kommuner av 11.11.16. Prinsipielt mener vi dette også gjelder alle inngrep i reinbeiteområder.

DEPARTEMENTETS VURDERING

«Departementet skal bemerke at ved konsesjonsbehandling av søknader om vindkraftverk legges en total avveining av fordeler og ulemper til grunn for vurderingen. Reindrift er imidlertid i en særstilling. Departementet viser til redegjørelsen ovenfor der det fremgår at SP Art. 27 slår fast at den enkelte reindriftsutøver ikke kan nektes retten til å drive med reindrift. Selv om det innenfor folkeretten gjelder proporsjonalitetsprinsipp, oppstiller folkeretten en absolutt grense for hvilke tiltak som kan tillates. Der det er berettiget tvil om et tiltak kan gjennomføres innenfor folkerettens materielle urfolksvern, kan ikke den ordinære samfunnsmessige avveining legges til grunn for om konsesjon skal gis. Konsekvensene av folkeretten kan dermed føre til at det ikke kan gis konsesjon til et tiltak som ellers har en positiv nåverdi i samfunnsøkonomisk forstand»

På dette grunnlag ber vi NVE omgjøre sitt vedtak av 21.06.18 for begge kraftverk.»

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag klager på NVEs vedtak og mener det ikke bør gis konsesjon til Steinåa kraftverk. I brevet av 5.7.2018 står det følgende:

«Selv om NVEs første avslag var knyttet til kostnader rundt overføringslinje, mener vi at konsekvensene for naturmangfold og reindrift er såpass omfattende at søknaden burde vært avslått på dette grunnlaget, slik som ble gjort i Flåttådalselva og Bjørelva.

(...)

Et større INON-område vil gå tapt med denne utbygginga. Dette vil i tillegg til naturødeleggelsene også gå utover områder som er viktige for den sørsamiske reindrifta, en næring som allerede er sterkt under press.

Vi viser for øvrig til vår høringsuttalelse i forbindelse med småkraftpakken i Indre Namdal.»

Motpartens vurdering av klagene

Klagene fra Vestre Namdal reinbeitedistrikt (Meidalsgruppen og Tovengruppen) og Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag ble oversendt søker for uttalelse den 14.8.2018, jf. forvaltningsloven § 33. NVE mottok følgende kommentarer i e-post fra søker den 29.8.2018:

«Viser til NVEs omgjøringsvedtak datert 21.06.18, som gir tillatelse til bygging av Steinåa Kraftverk, samt tidligere innsendte dokumenter. Saken er grundig belyst gjennom Norconsults konsekvensutredning, Biologiske utredninger, mose- og musling undersøkelser, samt våre brev av 29.11.2017 og 15.12.2018. Disse dokumentene belyser alle parters syn på saken, og vi mener ut fra dette at riktig avgjørelse er tatt av NVE, når det gis konsesjon den 21.06.2018.

Vi registrerer at det har kommet inn klage på dette vedtaket fra 3 grupper: Naturvernforbundet, datert 05.07.18; Vestre Namdal reinbeitedistrikt, datert 10.07.18; Tovengruppen, datert 12.8.18

For ordens skyld må påpekes at både «Vestre Namdal reinbeitedistrikt», og «Tovengruppen» tilhører samme reinbeitedistrikt, nemlig Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Slik at det ikke skapes et bilde av at det er mange distrikt som er berørt her. Ser ikke ut til at de kan enes om en felles uttalelse i saken.

De enkelte påklagerne argumenterer for så vidt slik som det forventes av dem, men det synes ikke i denne runden å ha kommet inn nye momenter til saken. Det som allikevel er tydelig, er at det refereres til en del av de samme feiloppfatninger i forhold til konsekvenser, samt fortsatt bruk av «INON» begrepet. Det må også påpekes at i starten av prosessen, var reindrifta mye mere nyansert, og konkret, sett i forhold til hvert anlegg, hvor det ble diskutert og foreslått plassering av kraftstasjoner, dam plasseringer, bruk av veier og avbøtende tiltak. Nå har ordlyden dreiet over til «nei til alt», og ingen tanker om at andre næringer også skal eksistere. Vi har tidligere påpekt at uten vår tilstedeværelse og aktive drift i Nessan, har ikke reindrifta heller noen framtid her. De er avhengig av vår eksistens, men det unnlates ikke å fremheve reindrifta som den eneste...

Naturvernforbundets uttalelse

For så vidt den sakligste av klagene, selv om de overdriver konsekvenser for naturmangfold og reindrift. Avbøtende tiltak er tilbudt. «INON»-begrepet brukes om området ved Steinåa, i et område det er drevet aktivt skogbruk gjennom 150 år, og de er overflatepreparerte skogsveier. De refererer også til «naturødeleggelsene» i et område hvor vi har driftsveier i skogbruket, og hvor den øverste delen av rørgata blir i tunell.

Vestre Namdal reinbeitedistrikts uttalelse

Registreres at de nevner økonomiske merkostnader for reindrifta i området. Dette er uspesifisert, og svært vanskelig å forstå, da det helt konkret vil bli langt lettere for reindrifta å

komme fram til deler av terrenget som nå er veiløst. De bruker store ressurser på kryssing av elver som i dag er et stort problem for dem i vårflom. «Reindrifft som næringsaktør», er ikke uteglemt, som det kommer påstand om. De favoriseres i større og større grad, og de har fått tildelt større og større makt de senere årene. Alt fra hus- og hyttebygging, søknader om å dyrke jord osv. Vi repeterer at uten oss fastboende i området, som driver næring gjennom hele året, så vil det bli svært vanskelig for reindriffta å opprettholde det driftsmønsteret de har i dag. Opprettholdelse av kommunale veier etc.

Det kommer påstand om at reindriffta er den eldste næringsaktør i området. Dette er en sannhet med modifikasjoner. Reindriffta er gitt denne statusen i moderne tid, og det begynner nå å bli vanlig å omtale det slik. Til dette området kom reindrifftautøvere fra nord-Norge i slutten av 1800-tallet. Etter innvandringen til Norge over fra Finland omkring 1730- 1750. Det er dokumentert bosetning i Flåttådalen og Nessan til starten av 1800-tallet, og reindriffta hadde ikke automatisk beiterett på disse private eiendommene. Hele Flåttådalsområdet var i privat eie på den tiden, helt til Van Severen startet sine oppkjøp av private skogeiendommer. Det var da sedvane at reindriffta spurte grunneierne om reinbeite hver vår, når de kom fra vinterbeite ved kysten. Reindriffta fikk selvfølgelig beite med sin reinflokk i fjellet, da det ikke bydde på ulemper for grunneierne i området. Avtale ble gjort med et håndtrykk, og gjaldt for det året. Det var for øvrig ingen selvfølge at alle grunneiere godtok at rein fikk beite, og det måtte de rette seg etter. Her i Nessan var det vanlig helt fram til ca. år 1960, at reindriffta spurte grunneierne om tillatelse til reinbeite. Reineierne kjøpte da varer som smør, melk, poteter og korn fra gårdene i Nessan, og fikk i tillegg ta seg «matfisk» i fjellvatna om sommeren. Reindriffta fikk først i starten av 1900-tallet fast sommerbolig her i Nessan. Sørsamisk reindrifft er ingen «grunnpilar» i Flåttådalen. Men, nå er det hele snudd på hodet, og det er vi grunneierne som spør reindriffta om tillatelse til å gå en tur i skog og mark.

Det påpekes at det blir menneskelig aktivitet i byggeperioden, og at det blir ubrukelig for reindrifft i lange perioder. Det medfører ikke riktighet, da det er tilbudt avbøtende tiltak, som anleggsstopp etc. Rein opptrer så lavt i terrenget kun på våren, og på høsten. For Steinåa's vedkommende, så oppgis det feil opplysninger, da forfatteren av klagen ikke er fra området selv. Når reinen i månedsskifte april/mai passerer Flåttådalselva/Nessaelva, trekker de umiddelbart til Tverrdalen/Bjørhusdal for kalving. Dette fordi det er mindre snø der, og bedre beiteforhold for simlene. Et annet forhold er at de ønsker å komme lengst mulig mot det som er sommerbeite nord i kommunen. Dette foregår i løpet av 1-2 uker, og da er all rein tilhørende Toven i kalvingsland. Bukkene kommer noe senere. På våren beiter gjerne noen simler i fred og ro på vår innmark, noe som kan pågå en ukes tid, om det er bart når det krysses vassdraget.

Steinåa representerer ingen sperreeffekt, utenom ravinen øverst i elva, når reinen kommer på våren. Snøsmeltingen har ikke startet for fullt enda, og vannføringen kan være minimal i elva på det tidspunktet. Området opp mot Steinåa benyttes for øvrig ikke under vårtrekket, da reinen føres over vassdraget ved gården.

Det sies også at det er sommerbeite i området. Dette er feilinformasjon, da reinen beiter i høyfjellet på sommeren. Små flokker kan treffes under småviltjakta i september i det aktuelle området. Da representerer nok småviltjakta mere uro i terrenget enn et inntak på et småkraftverk. Rein skyr for øvrig ikke kraftstasjon i drift. Det har vi dokumentert fra Litlelva, hvor det drives rein direkte forbi bygningen.

Det påstås også at det blir økt ferdsel og jakt i området. Vi praktiserer kun 1 ukes småviltjakt fra 10. september til 16. september. Mere jakttrykk enn det setter ikke vi, og det jaktes i terrenget uavhengig om det blir bygget kraftstasjoner eller ikke. Storviltjakt er kvotebestemt, og

det jaktes på tildelt elgkvote i jakttiden for denne. Det er gjort i alle år, og det blir ikke jaktet mer elg etter en utbygging. Usaklig påstander fra påklager.

Kommentarer på at reinen mister reinbeite etter at rør og kabler er nedgravd, er også bare tull, da vi har bilde av rein som beiter i nettopp rørgata til Litlelva kraftverk, samt på våre jorder. De skyr hverken menneskelig aktivitet eller installasjoner som små betongdammer eller folk i hytter og eller hus. Åpne traseer i skog og mark har ikke tidligere vært kommentert som et problem for reindrifta. Det være seg våre drifts veier i forbindelse med skogsdrifter i samme område. Toven har til og med bedt oss rydde veier, dette for lettere å komme fram med snøscooter..

Lønnsomhet i anleggene skal de slippe å bruke tid på. Det får andre ta seg av.

Dette og andre forhold er for øvrig grundig kommentert i tidligere dokumenter, og det er drøftet avbøtende tiltak.

Tovengruppens uttalelse

Tovengruppen er for øvrig de eneste som kan bli berørt av en utbygging i Steinåa. Under befaring, innrømmet Toven at disse planene om utbygging av Steinåa berørte dem i liten grad. Det ble drøftet alternativ plassering av kraftstasjon, for å sikre en overgang av Steinåa. For øvrig er topografi omkring Steinåa slik, at den ikke lar seg krysse i det øverste partiet uansett. Tovengruppen krysser for øvrig Nessaelva lenger framme i dalen på våren, når de skal til kalvingsområde.

Meidalgruppen (Mats Kappfjell) har kalvingsland vest for Lindsetdalen, på fjellet mot Kongsmoen, og har ingen interesser i området.

Sluttkommentar

Vi registrerer at reindriftsutøverne smører på litt ekstra, og gjerne med feilinformasjon. Særlig i med tanke på deres tilstedeværelse, samt ambisjoner om å overleve uten samarbeid med grunneiere og vår eksistens i det store bildet.

«Vestre Namdal reinbeitedistrikt» står som en av påklagerne, men de burde strengt tatt kommentert som «Meidalgruppen» Dette hadde vært mere riktig, da det ikke er noen samlet kommentar fra Vestre Namdal reinbeitedistrikt til saken. Tovengruppen tilhører også dette distriktet.

Saken er belyst fra alle vinkler nå, gjennom KU reindrift, våre kommentarer og nabogrunneier Ulvig Kiær AS. Vi refererer til tidligere utfyllende kommentarer og anker.

Vi kan ikke registrere at det har framkommet nye opplysninger til saken, og vi mener at NVE's omgjøring av vedtaket den 21.06.18 er riktig, der Mona og Kjell Asgeir Trones gis konsesjon til bygging av Steinåa Kraftverk.»

NVEs vurdering av klagen

Klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen(e) begrunnet, alternativt oversende klagen(e) til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

Klagene omfatter forholdet til reindrift/samlet belastning og bortfall av «Inngrepsfrie naturområder» (INON). Klagerne er uenige i NVEs skjønnsutøvelse, herunder avveiningen av fordeler og ulemper ved

tiltaket samt NVEs tolkning av OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk*. Etter klagernes syn vil Steinåa kraftverk medføre så store negative konsekvenser at det ikke bør gis konsesjon til kraftverket.

Etter det NVE kan se dreier klagen seg hovedsakelig om forhold som var godt kjent for NVE da det opprinnelige vedtaket (13.11.2017) og omgjøringsvedtaket (21.6.2018) ble fattet. Vi vil likevel knytte noen ytterligere kommentarer til tematikken rundt reindrift/samlet belastning og bortfall av INON.

Reindrift og samlet belastning

Reindrift og samlet belastning er grundig omtalt i vårt vedtak av 13.11.2017 med tilhørende KSK-notat 74/2017. Vedtaket bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag, herunder søknad, Norconsult AS' reindriftsrapport, høringsuttalelser, søkerens kommentarer til høringsuttalelser/reindriftsrapport, NVE sluttbefaring av prosjektområdet, samtaler med berørte parter og konsultasjonsmøter med Sametinget.

NVE mener ut fra denne kunnskapen det er klart at prosjektområdet har stor verdi for reindrifta. Det ble derfor lagt stor vekt på hensynet til reindrift i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. Etter vårt syn er det imidlertid de *reelle* virkningene ved kraftverket som må vurderes. Vi registrerer at det er stort sprik mellom klagernes og NVEs syn på omfang og virkninger av den omsøkte utbyggingen.

NVE mener de endrede utbyggingsplanene, med tunnel i øvre del og veiløst inntak, vil bidra til å redusere ulempene for reindrifta. Etter vårt syn vil kraftstasjonsplasseringen være den største utfordringen for reindrifta, siden reinen flyttes over elva rett nedstrøms planlagt stasjonsområde. Ved å plassere kraftstasjonen noe lengre opp langs elva kan konfliktnivået senkes ytterligere.

NVE vil også trekke frem at Steinåa kraftverk ble sluttbehandlet sammen med tre andre saker i samme reinbeitedistrikt (Bjørelva, Flåttådalselva og Litlflåttådalselva kraftverk). Bjørelva kraftverk ble i hovedsak avslått ut fra hensynet til reindrift og samlet belastning.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

Klagen fra Naturvernforbundet viser til at et større INON-område vil gå tapt ved realisering av Steinåa kraftverk. I henhold til brev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 11.5.2015 skal INON-begrepet avvikles som verktøy i arealpolitikken. I reviderte forskrifter om konsekvensutredninger som ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet (KLD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 19.12.2014 er dette begrepet erstattet med kriteriet «store sammenhengende naturområder med urørt preg». NVE har forholdt seg til dette kriteriet i konsesjonsbehandlingen.

For øvrig vises det til KSK-notat 74/2017 for en fullstendig gjennomgang av relevante fagtemaer.

NVEs konklusjon

NVE kan ikke se at det i innsigelse eller klager er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 21.6.2018. Innsigelse og klager oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Kjell Asgeir Trones

Lars Toven

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag v/Hallgeir Opdal

Vestre Namdal / Åarjel-Njaarke reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 11, Nord-Trøndelag v/Mads
Kappfjell